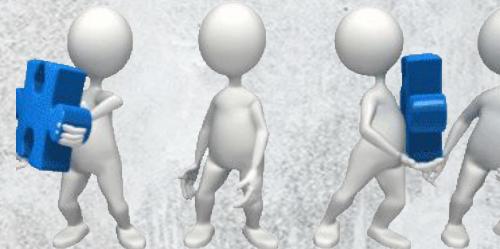

Обговорення проєкту
Стандарту вищої освіти України
014 Середня освіта
(за предметними спеціальностями)

Лінійна модель процесу трансформації запитів ринку праці на формалізований опис компетентностей (стандартів)

1

Ідентифікація певної діяльності як професії

2

Визначення кваліфікацій, затребуваних ринком праці

3

ПРОФЕСІЙНІ СТАНДАРТИ (компетентності)

4

ОСВІТНІ СТАНДАРТИ (результати)

5

Стандарти оцінювання (критерії)

МІНІСТЕРСТВО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ, ТОРГОВЛІ
ТА СЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ
(Мінекономіци)

НАКАЗ

23.12.2020

№ 2740

Катія

Про затвердження професійного
стандарту за професією
"Вчитель початкових класів
закладу загальної середньої
освіти", "Вчитель закладу
загальної середньої освіти",
"Вчитель з початкової освіти
(з дипломом молодшого спеціаліста)"

**ПРОФЕСІЙНИЙ СТАНДАРТ
ВЧИТЕЛЯ**
*Затверджений
23.12.2020 р.*

*Рекомендована дата
перегляду – грудень 2025 р.*

The screenshot shows the official website of the Ministry of Education of Ukraine (MON). The header features the MON logo and the text "людям з порушеннями зору". Below the header, there are navigation links for "ОСВІТА", "НАУКА", "ЗАКОНОДАВСТВО", "МІНІСТЕРСТВО", "ПРЕСЦЕНТР", and "МІжнародна співпраця". The main content area displays a news item titled "МОН ПРОПОНУЄ ДО ГРОМАДСЬКОГО ОБГОВОРЕННЯ ПРОЕКТ СТАНДАРТУ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 014 «СЕРЕДНЯ ОСВІТА» НА ПЕРШОМУ (БАКАЛАВРСЬКому) РІВНІ ВИЩОЇ ОСВІТИ". The news item was published on March 14, 2023, at 14:35.

СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ
Бакалавр
014 Середня освіта
(за предметними спеціальностями)

ПРОЕКТ
опубліковано на сайті МОНУ 14 березня
2023 року

Структура професійного стандарту

5 Загальних компетентностей

- ✓ громадянська
- ✓ соціальна
- ✓ культурна
- ✓ лідерська
- ✓ підприємницька

5 Трудових функцій

- ✓ навчання предметів
- ✓ партнерство
- ✓ організація безпечної та здорового о/с
- ✓ управління о/п
- ✓ безперервний професійний розвиток

16 Професійних компетентностей

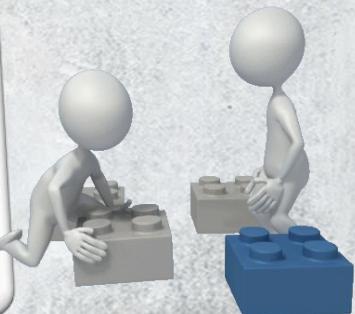
- ✓ мовно-комунікативна;
- предметно-методична;
- інформаційно-цифрова;
- психологочна;
- емоційно-етична;
- педагогічне партнерство;
- інклюзивна;
- здоров'язбережувальна;
- проектувальна;
- прогностична;
- організаційна;
- оцінювально-аналітична;
- інноваційна;
- рефлексивна;
- здатність до навчання впродовж життя

4. Загальні компетентності

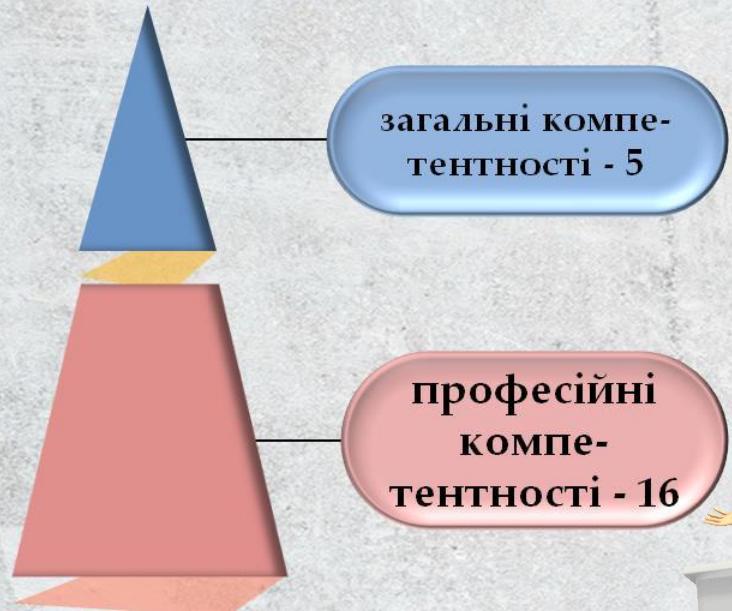
Умовні позначення	Загальні компетентності
ЗК.01	Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянині; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку (ромадянська компетентність)
ЗК.02	Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (соціальна компетентність)
ЗК.03	Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження (культурна компетентність)
ЗК.04	Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільніх мет (лідерська компетентність)
ЗК.05	Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості (підприємницька компетентність)

5. Перелік трудових функцій (професійних компетентностей, що входять до них), умовні позначення

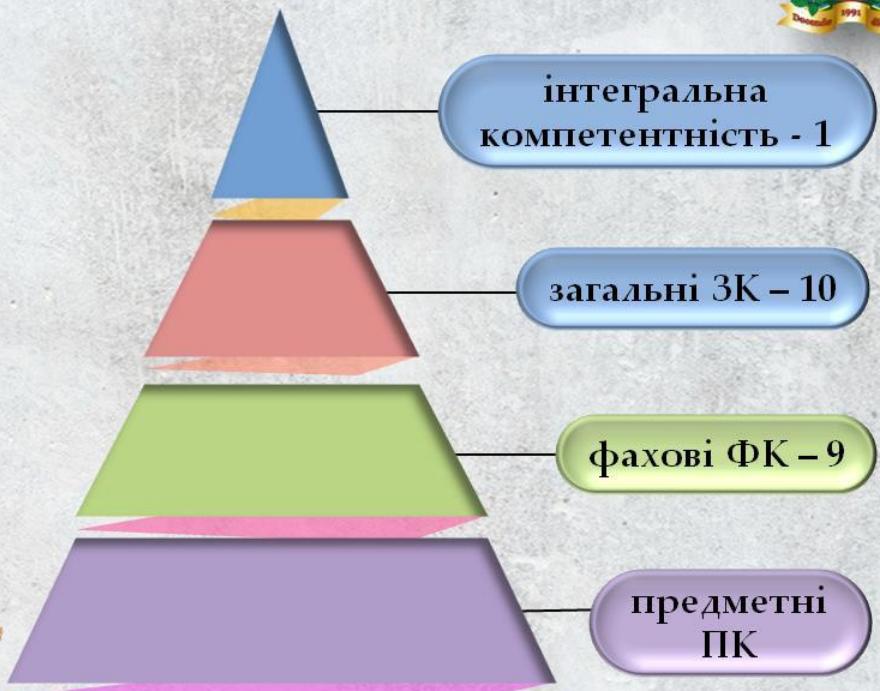
Умовні позначення	Трудові функції	Професійні компетентності (за трудовою дією або групою трудових дій)	Умовні позначення
A	Навчання учнів предметів (інтегрованих курсів)	Мовно-комунікативна компетентність Здатність забезпечувати здобуття учнями освіти державного мовою	A1.1
		Здатність забезпечувати (за потреби) здобуття учнями освіти з урахуванням особливостей мовного середовища в закладі освіти (мова відповідного корінного народу або національної меншини України)	A1.2
		Здатність забезпечувати навчання учнів іноземній мові та спілкуватися іноземною мовою у професійному колі (для вчителів іноземної мови)	A1.3
		Здатність формувати і розвивати мовно-комунікативні уміння та навички учнів	A1.4
		Предметно-методична компетентність	A2
		Здатність моделювати зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів	A2.1
		Здатність формувати та розвивати в учнів ключові компетентності та уміння, спільні для	A2.2

Професійний стандарт

Стандарт вищої освіти

Професійний стандарт вчителя

4. Загальні компетентності

Загальні компетентності

Умовні позначення	Задання
ЗК.01	Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянини; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку (громадянська компетентність)
ЗК.02	Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (комунікаційна компетентність)
ЗК.03	Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження (культурна компетентність)
ЗК.04	Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільній мети (лідерська компетентність)
ЗК.05	Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості (підприємницька компетентність)

Стандарт вищої освіти України

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до застосування знань у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання й розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, до комунікації іноземною мовою за предметною спеціальністю.

ЗК4. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук, аналіз та обробку інформації з різних джерел, ефективно використовувати цифрові ресурси та технології в освітньому процесі.

ЗК5. Здатність діяти автономно, приймати обґрунтовані рішення у професійній діяльності і відповідати за їх виконання, діяти відповідально і свідомо на основі чинного законодавства та етичних міркувань (мотивів).

ЗК6. Здатність до міжособистісної взаємодії та роботи у команді у сфері професійної діяльності, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.

ЗК7. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянства в Україні.

ЗК8. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та значення у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК9. Здатність зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я, вести здоровий спосіб життя, керувати власними емоційними станами; конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку.

ЗК10. Здатність поважати різноманітність і мультикультурність суспільства, усвідомлювати необхідність рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу.

ОСВІДЧЕННОГО ШЛЯХОМ:

Автографами членів кооперації. Відповідальні за всіх учасників засідання поважно відмінити та підписати засідання.

Професійний стандарт вчителя

ЗК.01	Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку (громадянська компетентність)
ЗК.02	Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (соціальна компетентність)

Стандарт вищої освіти України

ЗК6. Здатність до міжособистісної взаємодії та роботи у команді у сфері професійної діяльності, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.

ЗК7. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Професійний стандарт вчителя

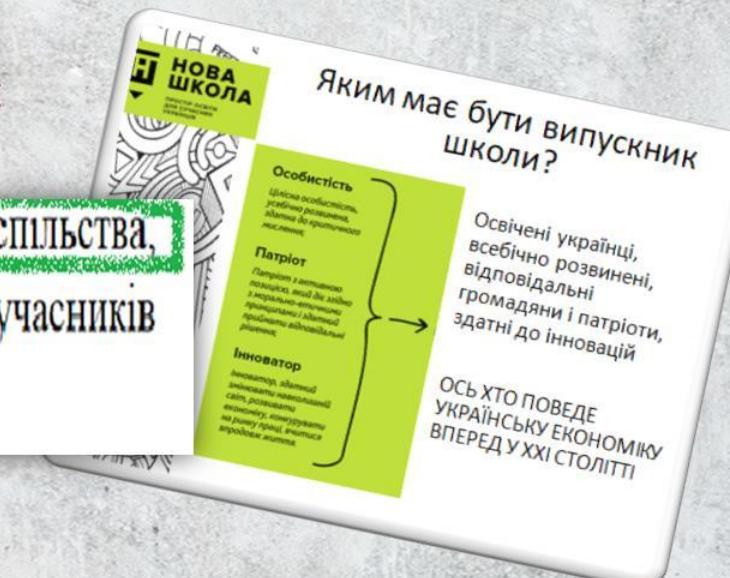
ЗК.03

Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, **багатоманітність і мультикультурність у суспільстві, здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження (культурна компетентність)**

Стандарт вищої освіти України

ЗК10. Здатність **поважати різноманітність і мультикультурність суспільства, усвідомлювати необхідність рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу.**

Професійний стандарт вчителя

ЗК.04 Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповіального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети (лідерська компетентність)

ЗК.05 Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості (підприємницька компетентність)

Стандарт вищої освіти України

ЗК5. Здатність діяти автономно, приймати обґрутовані рішення у професійній діяльності і відповідати за їх виконання, діяти відповідально і свідомо на основі чинного законодавства та етичних міркувань (мотивів)

Професійний стандарт вчителя

Професійні компетентності (16)

Інформаційно-цифрова А3

Предметно-методична А2

Емоційно-етична Б2.1, Б2.2

Здоров'язбережуча В2.4

Стандарт вищої освіти України

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до застосування знань у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання й розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, до комунікації іноземною мовою за предметною спеціальністю.

ЗК4. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук, аналіз та обробку інформації з різних джерел, ефективно використовувати цифрові ресурси та технології в освітньому процесі.

ЗК5. Здатність діяти автономно, приймати обґрунтовані рішення у професійній діяльності і відповідати за їх виконання, діяти відповідально і свідомо на основі чинного законодавства та етичних міркувань (мотивів).

ЗК6. Здатність до міжособистісної взаємодії та роботи у команді у сфері професійної діяльності, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.

ЗК7. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК8. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та значення у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК9. Здатність зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я, вести здоровий спосіб життя, керувати власними емоційними станами; конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку.

ЗК10. Здатність поважати різноманітність і мультикультурність суспільства, усвідомлювати необхідність рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу.

Професійний стандарт вчителя

Професійні компетентності (16)

Мовно-комунікативна А1.1, 1.4

Предметно-методична А2.1, 2.4

Психологічна Б1.1

Прогностична Г1.1, 1.2

Предметно-методична А2.2, 2.3, 2.5, 2.7

Предметно-методична А2.6

Прогностична Г3.2

Психологічна Б1

Інклюзивна В1

Здоров'язбережувальна В2.4

Педагогічного партнерства Б3.1, 3.2

Рефлексивна Д3

Стандарт вищої освіти України

Фахові компетентності,

спільні для всіх предметних спеціальностей (ФК)

ФК1. Здатність перенесення системи наукових знань у професійну діяльність та в площину навчального предмету.

ФК2. Здатність забезпечувати навчання учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички в області предметної спеціальності.

ФК3. Здатність здійснювати цілепокладання, планування та проектування процесів навчання і виховання учнів з урахуванням їх вікових та індивідуальних особливостей, освітніх потреб і можливостей; добирати та застосовувати ефективні методики й технології навчання, виховання і розвитку учнів.

ФК4. Здатність формувати і розвивати в учнів ключові та предметні компетентності засобами навчального предмету та інтегрованого навчання; формувати в них ціннісне ставлення, розвивати критичне мислення.

ФК5. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів на засадах компетентнісного підходу, аналізувати результати їхнього навчання.

ФК6. Здатність до формування колективу учнів; знаходити ефективних шляхів мотивації їх до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання); спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них.

ФК7. Здатність до здійснення професійної діяльності з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами); використання здоров'язбережувальних технологій під час освітнього процесу.

ФК8. Здатність до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно-зорієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі, задічення батьків до освітнього процесу на засадах партнерства.

ФК9. Здатність аналізувати власну педагогічну діяльність та її результати, здійснювати об'єктивну самооцінку та здатність самокорекції своїх професійних якостей.

Активізація Windows

Генератор

Ліцензії

Замовити

Професійний стандарт вчителя

Стандарт вищої освіти України

Умовні позначення	Трудові функції	Професійні компетентності (за трудовою дією або групою трудових дій)	Умовні позначення
A	Навчання учнів предметів (інтегрованих курсів)	Мовно-комунікативна компетентність	A1
		Здатність забезпечувати здобуття учнями освіти державною мовою	A1.1
		Здатність забезпечувати (за потреби) здобуття учнями освіти з урахуванням особливостей мовного середовища в закладі освіти (мова відповідного корінного народу або національної меншини України)	A1.2
		Здатність забезпечувати навчання учнів іноземній мові та спілкуватися іноземною мовою у професійному колі (для вчителів іноземної мови)	A1.3
		Здатність формувати і розвивати мовно-комунікативні уміння та навички учнів	A1.4

		Здатність забезпечувати самооцінювання та взаємооцінювання результатів навчання учнів	Г3.5
D	Безперервний професійний розвиток	Інноваційна компетентність	D1

		до розв'язання проблем у педагогічній діяльності	
		Здатність до навчання впродовж життя	D2
		Здатність визначати умови та ресурси професійного розвитку впродовж життя	D2.1
		Здатність взаємодіяти з іншими вчителями на засадах партнерства та підтримки (у рамках наставництва, супервізії тощо)	D2.2
		Рефлексивна компетентність	D3

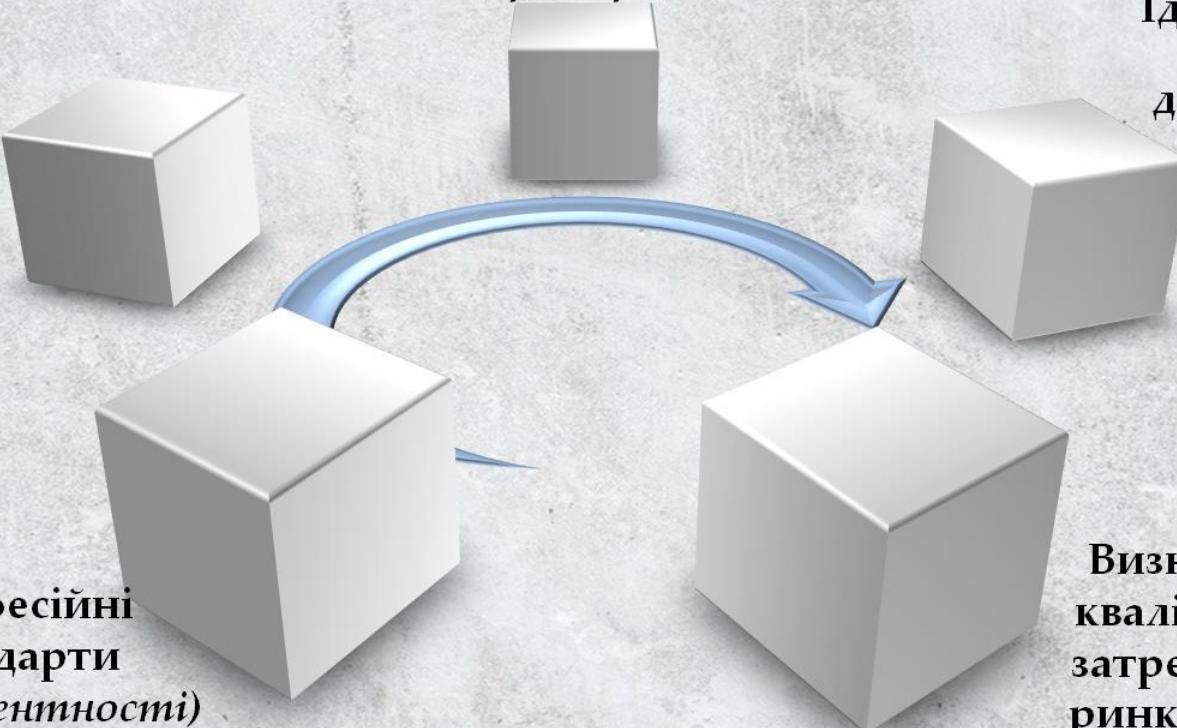

**ОСВІТНІ
СТАНДАРТИ**
(результати)

Професійні
стандарти
(компетентності)

СТАНДАРТИ ОЦІНЮВАННЯ *(критерії)*

**Ідентифікація
певної
діяльності як
професії**

**Визначення
кваліфікацій,
затребуваних
ринком праці**

Компетентності

Фахові компетенності (спільні для всіх предметних спеціальностей)

Комpetенності предметних спеціальностей

Фахові компетентності, спільні для всіх предметних спеціальностей (ФК)

ФК1

Здатність перенесення системи наукових знань у професійну діяльність та в площину навчального предмету.

ФК2

Здатність забезпечувати навчання учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички в області предметної спеціальності.

ФК3

Здатність здійснювати цілепокладання, планування та проектування процесів навчання і виховання учнів з урахуванням їх вікових та індивідуальних особливостей, освітніх потреб і можливостей; добирати та застосовувати ефективні методики та технології навчання, виховання і розвитку учнів.

ФК4

Здатність формувати і розвивати в учнів ключові та предметні компетентності засобами навчального предмету та інтегрованого навчання; формувати в них ціннісне ставлення, розвивати критичне мислення.

ФК5

Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів на засадах компетентнісного підходу, аналізувати результати їхнього навчання.

ФК6

Здатність до формування колективу учнів; знаходження ефективних шляхів мотивації їх до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання); спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них.

ФК7

Здатність до здійснення професійної діяльності з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами); використання здоров'ябережувальних технологій під час освітнього процесу.

ФК8

Здатність до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно-зорієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі, залучення батьків до освітнього процесу на засадах партнерства.

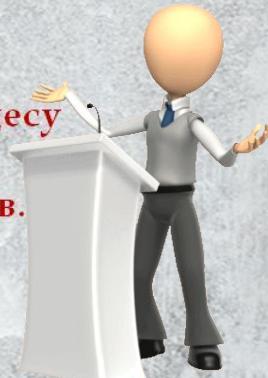
ФК9

Здатність аналізувати власну педагогічну діяльність та її результати, здійснювати об'єктивну самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей.

014.03 Середня освіта (Історія)

- ПК 1. Знання та розуміння змісту й методології фундаментальних і спеціальних історичних дисциплін.
- ПК 2. Знання сучасних досліджень в галузі історії.
- ПК 3. Знання категоріально-поняттійного апарату історичної науки, здатність орієнтуватися у науковій періодизації історії, використовувати її як спосіб пізнання історичного процесу.
- ПК 4. Здатність інтегрувати набуті знання соціальних та гуманітарних наук в самостійну систему, виявляти цілісність знань та умінь.
- ПК 5. Здатність розуміти загальні та специфічні риси історичного розвитку різних регіонів України, Європи та світу, фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот.
- ПК 6. Здатність здійснювати критичний аналіз джерел інформації та використовувати їх у професійній діяльності.
- ПК 7. Знання наукових основ методики навчання історії, організації процесу пізнання та виховання учнів різних вікових категорій.
- ПК 8. Знання змісту та завдань організації допрофільної підготовки учнів.
- ПК 9. Знання нових підходів до шкільної історичної освіти в умовах багатокультурного суспільства та процесу євроінтеграції.
- ПК 10. Здатність до педагогічної рефлексії та дисемінації педагогічного досвіду.

Відсотки по предметних спеціальностях

Спеціальність	Психолого-педагогічна та методична компетентність (%)	Предметна компетентність (%)
Середня освіта (Історія)	63	37
Середня освіта (Українська мова і література)	56	44
Середня освіта (Мова та зарубіжна література (із зазначенням мови)	69	31
Середня освіта (Математика)	59	41
Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)	60	40
Середня освіта (Хімія)	59	41
Середня освіта (Географія)	59	41
Середня освіта (Фізика)	70	30
Середня освіта (Інформатика)	56	44
Середня освіта (Трудове навчання та технології)	69	31
Середня освіта (Фізична культура)	82	18
Середня освіта (Образотворче мистецтво)	58	42
Середня освіта (Музичне мистецтво)	76	24

Підходи до формулювання предметних компетентностей

Середня освіта (біологія)

ПК 6.

Здатність здійснювати позакласну та позашкільну роботу з біологічних проблем і досліджень, формування, збереження екологічно здорового середовища і зміцнення здоров'я.

Середня освіта (географія)

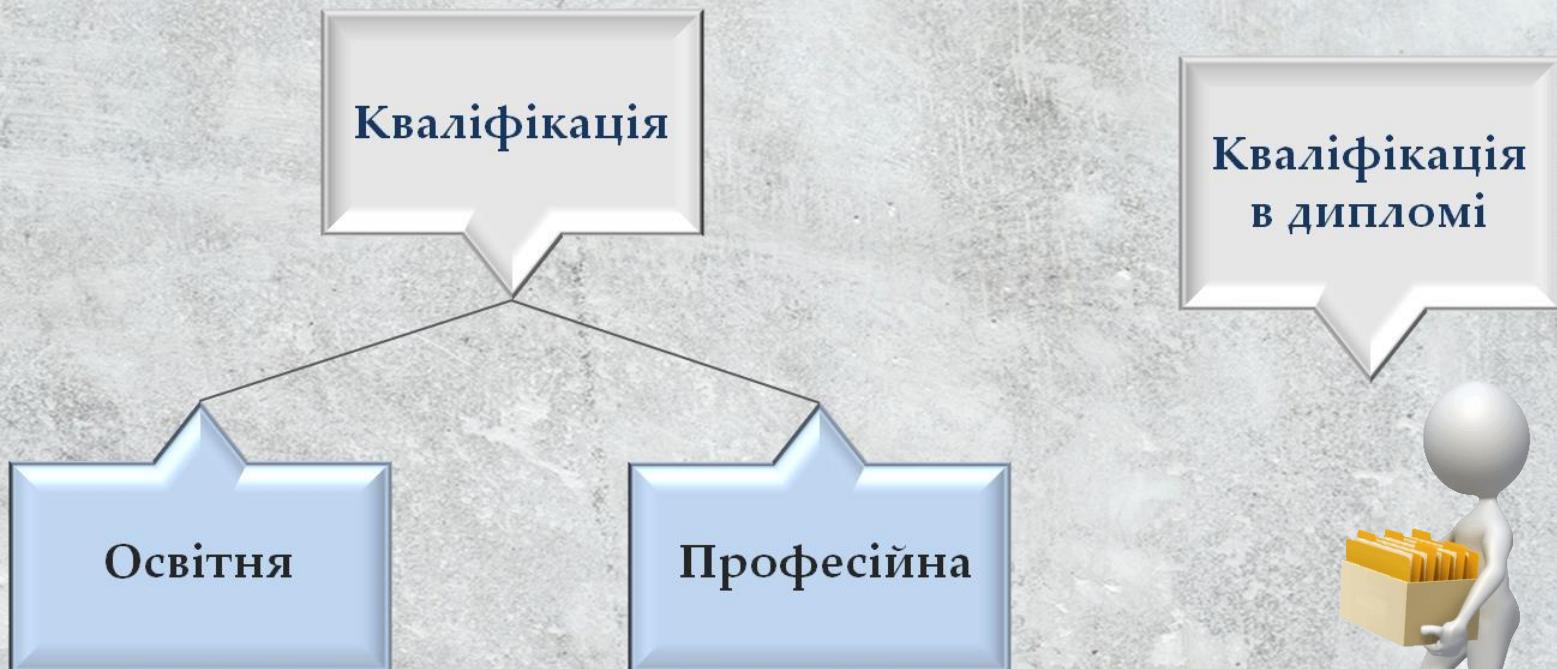
ПК 7.

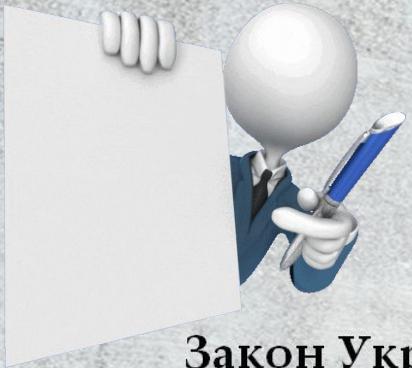
Здатність чітко й логічно відтворювати основні теорії та закони, оцінювати нові відомості й інтерпретації в контексті формування в учнів цілісної природничо-наукової картини світу відповідно до вимог Державного стандарту загальної середньої освіти з освітньою галузі «Природознавство» в школі.

ПК8.

Здатність реалізовувати краєзнавчий підхід на уроках географії, у позакласній і позашкільній роботі з учнівською молоддю.

Загальна характеристика (профіль стандарту вищої освіти)

Нормативна база щодо визначення кваліфікації

Закон України
«Про освіту»

Концепція
педагогічної освіти
(2018)

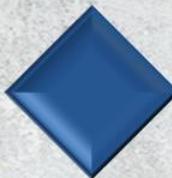
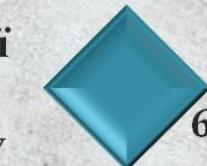
Накази МОН

Національна рамка
кваліфікацій

Професійний
стандарт вчителя
(2020)

Закон України «Про освіту»
Стаття 34. Кваліфікації

5. Освітня кваліфікація – це визнана закладом освіти чи іншим уповноваженим суб'єктом освітньої діяльності та засвідчена відповідним документом про освіту сукупність встановлених стандартом освіти та здобутих особою результатів навчання (компетентностей).

6. Професійна кваліфікація (повна професійна кваліфікація) – це визнана або присвоєна/підтверджена суб'єктом, уповноваженим на це законодавством, та засвідчена відповідним документом стандартизована сукупність здобутих особою компетентностей та/або результатів навчання, що дає змогу здійснювати всі трудові функції, визначені відповідним професійним стандартом.

Бакалавр

□ Освітня кваліфікація

Бакалавр освіти за спеціальністю "Середня освіта (предметна спеціальність)", за необхідності - додаткова спеціальність (предметна спеціальність), спеціалізація.

□ Професійна(i) кваліфікація(i)

Вчитель (назва предмету), **викладач закладу фахової передвищої освіти**, професійна кваліфікація за додатковою спеціальністю (предметною спеціальністю) та/або спеціалізацією(ями)

□ Кваліфікація в дипломі

Бакалавр освіти. Середня освіта (предметна спеціальність), за необхідності - додаткова спеціальність (предметна спеціальність), спеціалізація, освітня програма, професійна кваліфікація.

Вчитель (назва предмету), **викладач закладу фахової передвищої освіти**, професійна кваліфікація за додатковою спеціальністю (предметною спеціальністю) та/або спеціалізацією(ями)

Крім предметної спеціалізації 014.15 Середня освіта (Природничі науки), за якою на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти присвоюється професійна кваліфікація «вчитель природничих наук, фізики, хімії, біології, викладач фахової передвищої освіти інтегрованих навчальних курсів природничої галузі»

Кваліфікація

Магістр

□ Освітня кваліфікація

Магістр освіти за спеціальністю "Середня освіта (предметна спеціальність)", за необхідності додаткова спеціальність (предметна спеціальність), спеціалізація.

□ Професійна(i) кваліфікація(i)

Вчитель (назва предмету), викладач закладу фахової передвищої, вищої освіти, професійна кваліфікація за додатковою спеціальністю (предметною спеціальністю) та/або спеціалізацією(ями)

□ Кваліфікація в дипломі

Магістр освіти. Середня освіта (предметна спеціальність), за необхідності - додаткова спеціальність (предметна спеціальність), спеціалізація, освітня програма, професійна кваліфікація.

Вчитель (назва предмету), викладач закладу фахової передвищої, вищої освіти, професійна кваліфікація за додатковою спеціальністю (предметною спеціальністю) та/або спеціалізацією(ями)

Крім предметної спеціалізації 014.15 Середня освіта (Природничі науки), за якою на другому (магістерському) рівні вищої освіти присвоюється професійна кваліфікація «вчитель природничих наук, фізики, хімії, біології, викладач фахової передвищої, вищої освіти інтегрованих навчальних курсів природничої галузі»

**Нормативні акти МОН України,
які урегульовують поєднання предметних
спеціальностей / спеціалізацій**

**Наказ Міністерства освіти і
науки України № 1006
від 11.11.2022**

**Деякі питання розміщення державного
(регіонального) замовлення, поєднання
спеціальностей (предметних
спеціальностей), спеціалізацій та
присвоєння професійних кваліфікацій
педагогічних працівників закладами
фахової передвищої, вищої освіти**

Стандарт на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти»

2. Навчання і професійний розвиток

2.1. Первинна професійна підготовка (назва кваліфікації)

Для посад “асистент”, “викладач”, “старший викладач” – підготовка на другому (магістерському) рівні вищої освіти для здобуття ступеня “магістр”.

Закон про фахову передвищу освіту

Стаття 59. Основні посади педагогічних працівників закладів фахової передвищої освіти та порядок їх заміщення

1. Основними посадами педагогічних працівників закладів фахової передвищої освіти є:

- 1) керівник (директор, начальник) закладу фахової передвищої освіти, керівник філії закладу фахової передвищої освіти, керівник структурного підрозділу закладу вищої освіти, іншої юридичної особи, основним видом діяльності якого є освітня діяльність у сфері фахової передвищої освіти;
- 2) заступник керівника (заступник директора, заступник начальника) закладу фахової передвищої освіти, заступник керівника філії закладу фахової передвищої освіти, заступник керівника структурного підрозділу закладу вищої освіти, іншої юридичної особи, основним видом діяльності якого є освітня діяльність у сфері фахової передвищої освіти, діяльність якого безпосередньо пов'язана з освітнім процесом;
- 3) завідувач (начальник) відділення;
- 4) голова циклової комісії;
- 5) викладач, старший викладач;
- 6) методист;
- 7) завідувач навчально-виробничої практики;
- 8) керівник фізичного виховання;
- 9) завідувач навчально-методичного кабінету, завідувач навчальної (навчально-виробничої) лабораторії, завідувач навчальної (навчально-виробничої) майстерні;
- 10) майстер виробничого навчання;
- 11) вихователь.

3. Посади педагогічних працівників, як правило, займають **особи із ступенем магістра**. До 30 відсотків посад педагогічних працівників закладу фахової передвищої освіти, структурного підрозділу закладу вищої освіти, іншої юридичної особи, основним видом діяльності якого є освітня діяльність у сфері фахової передвищої освіти, **можуть займати особи з вищою освітою першого (бакалаврського) рівня**.

Про затвердження кваліфікаційних характеристик професій (посад) педагогічних та науково-педагогічних працівників навчальних закладів.

Концепція розвитку педагогічної освіти

Завдання первого (бакалаврського) рівня вищої педагогічної освіти – підготовка кваліфікованих педагогічних працівників:

для дошкільної освіти, початкової та базової середньої освіти, позашкільної освіти, професійної (професійно-технічної) освіти, спеціалізованої початкової мистецької освіти

які здатні вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми навчання, виховання та розвитку (у тому числі, такі, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов)

що передбачає застосування певних теорій та методів відповідних наук

Особливе завдання первого (бакалаврського) рівня вищої педагогічної освіти – підготовка педагогічних працівників для забезпечення потреб базової середньої освіти, професійної (професійно-технічної) освіти та спеціалізованої початкової мистецької освіти.

Концепція розвитку педагогічної освіти

Завдання другого (магістерського) рівня вищої педагогічної освіти – підготовка висококваліфікованих педагогічних працівників:

для усіх складників освіти

які здатні розв'язувати складні задачі та проблеми навчання, виховання й розвитку, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій, характеризується невизначеністю умов і вимог

які здатні брати участь у створенні та впровадженні нового змісту освіти та новітніх методик (технологій) навчання, поєднувати власну педагогічну діяльність на високому професійному рівні з поширенням кращої практики, експертною діяльністю та наставництвом на основі власного педагогічного досвіду

Особливе завдання другого (магістерського) рівня вищої педагогічної освіти – підготовка педагогічних працівників для забезпечення закладів, передусім, педагогічної, спеціалізованої освіти, фахової передвищої, післядипломної та профільної середньої освіти академічного і професійного спрямування.

Завдання –

розширення практичної підготовки

Обов'язкова складова освітнього процесу підготовки здобувача ВО або ФПО до педагогічної професії – безперервна педагогічна практика.

Обсяг практичної підготовки має складати:

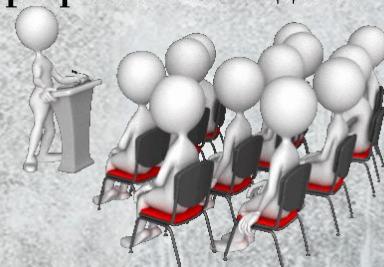
не менше 30 кредитів ЄКТС у межах обов'язкової частини бакалаврських програм (починаючи з 1-го року навчання, у різних ЗО і різних класах)

не менше 30 кредитів (включно з магістерським дослідженням) у межах обов'язкової частини магістерських програм (у різних ЗО і різних класах (курсах))

не менше половини обсягу практичної підготовки має бути відведено для проходження виробничої практики із самостійним виконанням професійних завдань.

Можлива дуальна форма здобуття освіти.

Стандарт

Бакалавр – на основі повної загальної середньої освіти становить **240 кредитів** ЕКТС. **Мінімум 50%** обсягу освітньої програми має бути спрямовано на забезпечення формування загальних і спеціальних (фахових) компетентностей, визначених даним Стандартом. Мінімальний обсяг навчальних і виробничих практик – **не менше 5%** обсягу освітньої програми;

Магістр

Мінімум 10% обсягу освітньої програми має бути спрямовано на всі види практик.

Мінімум 10% обсягу освітньої програми має бути спрямовано на підготовку магістерського дослідження (кваліфікаційної роботи).

Проект рішення

1

Інформацію взяти до
відома

2

Остаточний (офіційно затверджений) варіант
редакції стандарту вищої освіти зі спеціальності 014
Середня освіта (за предметними спеціальностями)
обговорити на розширених методичних семінарах
із за участю викладачів навчальних дисциплін, що
забезпечують формування спільних для всіх
предметних спеціальностей фахових
комpetентностей і результатів навчання

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

